

Katekumeni - nada Crkve¹

Ivan ŠESTAK

Svaka izvanrednost zahtijeva pozornost i refleksiju. Time ona sama, ali i redovitost iz koje nastaje, zadobivaju novu kvalitetu razumijevanja i shodnog djelovanja. Isti je slučaj i sa pojavom koja je sve češća posljednjih godina u našim crkvama. Riječ je naime o mladima koji se u velikom broju žele krstiti ili primanjem ostalih sakramenata ozbiljiti svoje kršćanstvo.

Oni su naime željeli postati kršćani, zapravo svjesniji kršćani. Zbog zdrave samosvijesti i ponosa koji nikoga ne obezvređuje, potrebno je dozvati u pamet mentalitet vremena usred kojega su svi ti mladi ljudi donijeli takvu odluku. Dakako da je ta odluka u kršćanskom shvaćanju od početka nošena Božjom milošću. Jer čovjek - prema Bibliji - nije taj koji traži Boga, nego je zapravo obratno - Bog je taj koji ima prvenstvo i oduvijek je u pokretu prema čovjeku. Naš je Bog čovjekotražitelj. Ali, na kraju krajeva, ni Bog sam ne bi ništa bio mogao učiniti da to oni nisu i htjeli. No i to je htijenje njegov dar. On čovjeku poklanja i slobodu i svaki slobodni čin. A poklanja ga tako da upravo i jest slobodan. Stoga nas On i najviše cijeni po našoj slobodi. Zato je i odluka tolikih mladih da postanu kršćani utoliko vrednija.

Njihova odluka da postanu kršćani ili svjesni kršćani uistinu je herojska. Jer, svijet u kojem živimo, pogotovo ta naša *stara dama* od Europe, već je nekoliko stoljeća i službeno organizirana kao da Boga nema (*etsiamsi Deus non daretur*). Ali zato se i guši. Danas se njezini najbolji duhovi stide što su njezini građani.

Ne želimo biti nikakvi trijumfalni apokaliptičari - jer svako vrijeme nosi apokaliptičke napukline - ipak moramo konstatirati da se današnja apokaliptičnost pokazuje s jedne strane u otvorenoj grubosti, a s druge strane u rafiniranosti koja je gotovo još pogubnija. Čovjekov život sve rjeđe prirodno trne, a sve se češće nasilno gasi, i to samo zato što netko drugi po svom uvjerenju to želi. Integritet čovjekova duha i tijela, a da ne govorimo o plodovima njegova dugogodišnjeg stvaralaštva, ovise o većoj ili manjoj hladnokrvnosti nekog snajperista ili o nekoliko kilograma eksploziva. Ti su mladi ljudi doživjeli da je život puno vredniji a da bi se zauvijek ugasio. Oni su samo dali maha onoj nadi koja živi u svakom čovjeku za vječnom ukonačenošću u kojoj se mogu osjećati kao u pravom zavičaju i koja svojom stvarnošću već sada omogućuje vremenitost.

1 Posvećeno svima onima koji su posljednjih godina primili sakramente kršćanske inicijacije i u čiju iskrenu namjeru nije moguće sumnjati. U župi se Srca Isusova (Palmotićeva, Zagreb) već nekoliko godina održava višemjesečni tečaj pripreme na Sakramente pod vodstvom o. Stjepana Fridla. Posljednje sam mu dvije godine u tome pomagao. Stoga se nadam da ovi moji reci imaju temelj u stvarnosti.

Ti mladi ljudi odlučili su postati kršćani u obratu svih vrijednosti naše civilizacije. Ta civilizacija naime više voli rasne pse nego ljudski život. Tvornice koje proizvode hranu za kojekakve dlakave i pernate ljubimce ostvaruju nevjerovatan profit. Štenjenje i macenje postaju sve više gotovo sakralnim događanjem. Toga se dana čak ne ide ni na posao ni u školu. Između ostalog, i po tome je današnja civilizacija u sebi poganska. Ona se divi kvazi inteligentnom žmirkanju pasjih očiju, a s druge strane zazire se od smijeha ili plača djeteta. Dapače, djetetu se ne daje šansa ni da se nasmije jer ga se prije ubije. Bolesnik bez njemačkih maraka mora se zadovoljiti tek letimičnim pogledom liječnika. Nerijetko se gotovo ucjenjivački i sasvim otvoreno (i liječnici su izgubili šarm i šlil!) traži novac za operaciju. U toj se civilizaciji s jedne strane umire u najvećem izobilju, a samo nekoliko koraka dalje u najvećoj bijedi. Ovo je civilizacija putenosti i jeftine rasprodaje ljudskoga tijela koja uništava svaku duhovnost, i to u njezinu najranijem buđenju. Zato smo svjedoci umornih, praznih i staračkih pogleda mlade generacije jer im je u nutrini ubijena svaka zdrava osjećajnost.

U ozračju jednog takvog vremena mladi su se svojom odlukom opredijelili za kritiku takvog oblika života. Oni su shvatili da jedino tako mogu opstati i biti ljudi. U ozračju jednog takvog vremena oni su osjetili nostalgiju za apsolutno Drugim, ali u isto vrijeme i za sebi blizim koji mogućnost kritike nosi i utemeljuje. Osjetili su da bi taj *Drukčiji* uistinu trebao biti cjeloviti, tj. *sveti* koji bi stavio kraj našoj necjelovitosti, tj. grešnosti i koji bi napokon svojom svetošću usprkos svemu - baš upravo zbog svoje ljubavi - držao ovaj grešni svijet. Drugim riječima, oni su shvatili da ovaj svijet, kao uostalom ni oni sami, ne mogu bez religiozne dimenzije. Onaj pak koji utemeljuje i nosi svaku religioznost jest Bog, u sebi i za čovjeka svime bogat. Pabirčenje ovim svijetom kao i autarhičnost čovjekova bića donosi samo sizifovsku uzaludnost, nedorečenost, životnu tupoost i apatiju.

Mnogi su od njih nešto od te nostalgične cjelovitosti ponijeli od svojih baka (ah, te naše drage i dobre bake!) koje su ih nekada vodile u crkvu. Mnogi Boga zapravo nisu morali odveć tražiti jer je On njih već davno pronašao i ostao zapleten u njihov život. U život mnogih od njih Bog je ušao, ljudski gledajući, na ponižavajući način. Mnogi su bili kršteni potajno i to po nekoliko stotina kilometara od mjesta svoga rođenja. Ali začudo, Bog je nagradio čovjekovu glupost i njegovu vječitu spremnost na kompromise.

Kršćani Boga ne moraju tražiti u nebeskim prostranstvima u kojima im se gubi duh i ledi srce. On nije ni neka naša konstrukcija. One koji žele postati kršćani, Bog pronalazi u Isusu iz Nazareta. I ovi su mladi ljudi pošli Isusovim stopama njegovom rodnom Palestinom: prekrasnom Galilejom, preziranom Samarijom i religiozno samodostatnom Judejom. Malo-pomalo počeli su se oduševljavati za Njega. Ta i Pismo za Njega kaže:

»Bio je silan na riječima i na djelu!« Nitko u povijesti zaista nije tako govorio. S vremenom od njega uistinu više nije bilo moguće otići. Time su se zapravo pridružili njegovim učenicima koji su jednom na Isusov upit: »Zar ćete me i vi ostaviti?«, izjavili: »Kamo da idemo. Ti imaš riječi života vječnoga.« I Dekalog su počeli doživljavati ne više kao naredbe koje žele zatomiti ljudsku narav, nego naprotiv putokaze po kojima ih On želi više ljudima i više slobodnima. U njegovoj im se blizini otvorio prostor njihovih nekada samo naslućivanih želja. Kad bi ga tada možda bili napustili, umah bi umrla i sva njihova nada.

S vremenom su počeli isto tako uvidati da jedino On ima moć obračunati se s njihovim životom, s njihovom prošlošću i sadašnjošću. Na tolikim su primjerima vidjeli da je on sudac koji ne kažnjava nego od optužbe oslobađa. Osobno mu čovjekova prošlost nije toliko važna. On ne pita za prošlost poradi sebe, nego poradi nas. Njegova je opcija budućnost čovjeka. On sam ima u vidu da naša prošlost nije naše najbolje izdanje, inače bismo se i sami s njom pomirili. Njegov čudnovati sud blaženo su doživjeli u sakramentu ispovijedi. On zna da mi možemo biti bolji, jer to uostalom i želimo. On nam samo u tome želi pomoći. On se nije obračunao samo s njihovom vlastitom grešnošću, nego i s grešnošću koja je oko nas i kojoj smo svi mi pridonijeli, a nosi kozmičke dimenzije. On je pobijedio tamo gdje se činilo da je sve izgubljeno, tamo gdje caruje svaka opačina, tamo gdje su se ustobočili i prokleta mržnja i sav egoizam, tamo gdje svi potoci suza imaju svoj izvor. Međutim, On tu grozovitu stvarnost nije pobijedio time što ju je odbacio od sebe. On ju je pobijedio zato što ju je učinio svojom i namjesto nas prepatio njezine posljedice. Tako je svijet pobijeden, ali i proslavljen jer je Krist Gospodin postao srcem svijeta, njegova entelehea, njegova najunutarnjija snaga.

I sam sam bio svjedokom tolikih pokušaja i uspjeha raskidanja s navikama »staroga čovjeka« kod mnogih mladih ljudi. Mnogi su uistinu započeli novost života zato što su počeli osobno moliti. Raskid sa starim moguć je samo po susretu s Gospodinom koji »čini sve novo«.

Dosada su ovi ljudi nedjelju provodili bez ikakve čvrste točke referencije. Odsada je pak nedjeljno lomljenje kruha postalo središte čitavog tjedna. Oni su naime shvatili da s Euharistijom stoji ili pada kršćanstvo. Jest da kršćanin susreće Boga u »svim stvarima«, ali ipak se susret događa na najeksplicitniji način pod prilikama kruha i vina. Tu se naime lome i Bog i vjerničko srce da bi se postiglo jedinstvo susreta u Onomu koji je obadvoje, u Kojem se jedinstvo već konačno i tjelesno dogodilo, u Gospodinu koji je vječna Riječ s visina i Sin ove zemlje iz krila Djevice u jednoj osobi.

Krist Gospodin nije samo naša ovozemaljska prisutnost koju dakako prepoznavamo u vjeri. On je i zalag naše konačne nade. Kad se budemo opraštali od ovoga života, mi nećemo umrijeti u bezlično ništa. Mi ćemo umrijeti u Njegov život koji je Božja blizina: u ono što oko nije vidjelo,

uho čulo, ni ljudsko srce osjetilo. To on naime sprema onima koji njega ljube prije svega i iznad svega. Naša smrt neće biti samo konačni susret s njim, nego u Njemu i sa svima onima koji su otišli prije nas, s onima s kojima je u trenutku njihove smrti umro i dio našega srca. Predavanje u kojem se govorilo o »posljednjim stvarima« bilo je jedno od najljepše prihvaćenih od nazočnih.

Djelatnu i za čovjeka stvaralačku Božju snagu mladi su katekumeni na poseban način doživjeli osobno za vrijeme svečane liturgije Velike subote. Krštenje je bila njihova osobna pasha, njihov osobni prijelaz iz ropstva prošlosti u slobodu novoga života koji im je u dio pao dramom na križu. I suze su govorile o njihovoj velikoj sreći. Suze su dokaz pogođenosti Bogom. Ne plače se valjda zbog toga što se danas krštenje smatra »in«, modernim, pa su sada navodno i novokrštenici u koraku s vremenom!? Ne plače se valjda zbog toga što su oni sada postali punopravni članovi kulture koja navodno u sebi uključuje i kršćansku religiju!? Živimo u vremenu izrazitog individualizma, jer i sami teolozi imaju problema kako modernom čovjeku životno približiti pojam »corporal personality«.

Krštenjem su postali draga Božja svojina, a prije su bili svačiji, ali zapravo ničiji. Postali su članovi Crkve, velike Božje obitelji, zajednica muževa i žena - kraljevstvo svećenika - zajednica koja svojim životom hvali i slavi Boga.

Bilo je vrlo dirljivo promatrati neke od njih kako sudjeluju, vjerojatno po prvi put u životu, obredima Velikog petka. Nespretno su se, ali ponizno, pridruživali onima koji su klekali i ljubili križ. Zar nisu doživjeli da je Krist Gospodin jedini pred kojim čovjek klekne a da bi ustao više čovjek? Svako nas prigibanje koljena pred nekim pozemljarem samo ponižava, a samo pred Kristom Gospodinom daje istinsko dostojanstvo.

Mi smo kršćani liturgijska bića. Na koji mi to način žrtvujemo i dajemo hvalu Bogu? Ukratko - ako živimo kao što je i Krist živio. Jednom riječju - proegzistentno! On se naime potpuno izručio Ocu služeći ljudima koji su njegova braća i sestre. Paradigma kršćanskog života zato jest križ. Njegova uspravna greda označuje naš odnos prema Ocu, a ona na nju okomito položena, označuje naš odnos prema ljudima. Krist Gospodin nije nam dao samo primjer herojskog djela kojemu bismo se eventualno mogli diviti, ali bismo ga vrlo teško ili nikako nasljeđovali. On je na svoju Crkvu, tj. na sve nas izlio svoga Duha koji nam pomaže suobličavati se Isusu Kristu. Njega su ti mladi ljudi na poseban način primili u sakramentu krizme. On, taj Duh, nadopunja ono što nedostaje našim ograničenim snagama!

Sa svetkovinom Duhova završilo je vazmeno vrijeme. Predstoji nam vrijeme »kroz godinu« koje nosi svoju sivu svagdašnjicu. Svagdan nam guta blagdan, a profano sveto! Da se to ne bi dogodilo i mladima o kojima govorimo, poželimo im da ne zanemare Duha kojim su opečaćeni. Neka dopuste da ih On vodi. On sve nas zapravo suobličuje životu Isusa Krista. Pa kršćani i jesu oni koji su kao Krist (christiano)!